

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben.
 bevá. az előfizetők és a lap széthúzására vonatkozó fölszólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1-és szám
 I. EMLEKLET
 (hová a lap szállítani remélt
 illető minden kérelmet nyit-
 zendő.)

Kéziratok vissza nem adandók

Szerkesztők:
 a kiadóhivatalban, vétettek (2)

A politika krakélerjei.

Pécs, 1895. november 15.

(*) Lapunkra, lapunk irányára nézve a legmegátalkodottabb, liberálizmusból elősködő mamelek se mondhatja, ha csak rágalmozni nem akar, hogy nem állunk a liberálizmus magaslatán, vagy antiszemita velleitásokkal akarnánk ügyünknek, a legtisztább ügynek, az ország függetlenségének propagandát csinálni.

Mi izraelita polgártársainkat, a mennyiben a hazának munkás polgárai, egy sorba helyezzük az ország bármely vallását követő hazafias polgárokkal. Előttünk a vallásbeli különbség soha se tagolta szét azt a lelkes tábort, mely a függetlenség zászlója alá sorakozva, egyaránt hiven szolgálta a haza ügyét, lett légyen akár református, akár katolikus, akár — zsidó.

Figyelemmel kísérve a Bécsből kiinduló antiszemita mozgalmakat, a Luegeriádákat, több ízben felemeltük tiltakozó szavunkat és egyáltalában nem mertük és nem is merjük feltenni a józan, értelmes magyar népről, különösen Pécs város intelligens publikumáról, hogy gyönyörködjenek az antiszemitizmus Bacchanáliájában, vagy pláne a bécsi példákat magára nézve követendőnek állítsa föl.

A kik a közelmúltban a birodalmi fő és szék városban megfordultak, nagyon jól tudják, hogy mily végletekig haladtak ottan a zsidóság elleni gyűlöletben. Kávéházakból, vendéglőkből nemcsak kinéztek a zsidót, vagy a zsidónak tartott egyént, sőt le sem engedik telepedni. Úgyanilyenformán járnak a bérkocsisokkal, a borbélyokkal, sőt igen sok szállodában megtörtént, hogy keresztény embernek, a kit idehaza a legultramontánabb táborba soroznak, nem adtak szállást, mert az orra görbe volt.

A fajgyűlölet a magyarok nem volt szokása soha. Bizonyosága ennek legújabbán a hosszú harcok és küzdelmek után keresztülvitt és az ország törvényei közé illesztett háromrendbeli ugynevezett egyházpolitikai törvény, mely hivatva van eltün-

tetni ama középkorból fentmaradt téves felfogást, mintha a zsidó más Istennek volna a teremtménye. Ezek a törvények hivatva előkészíteni a teljes beolvadást, hogy bekövetkezzenek a költőnek amaz óhaja: „Minden ember legyen ember és magyar!” Magyar legyen a hazában mindenki, bármilyen rítus szerint is imádja Istenét, keresse a boldogulását kiki a saját szíve szerint.

Bizonyítanunk tehát felesleges, fölment ez alól bennünket 23 éves multunk, hogy mi nem a hazafiság, az önzetlen hazafiság és a tiszta liberálizmus szolgálatában állanánk. Eppen ez okból engedjék meg nekünk reá mutatni egy oly jelenségre, mely a legnagyobb veszedelmeket rejtheti magában a végből, hogy netalán az antiszemitizmus alvó szörnyetege itt minálunk is felköltessék és sorainkban oly pusztításokat eszközöljön, a minőt senki sem kívánhat közülünk, a ki magát magyarnak és hazafinak tartja.

A jelenleg uralmon levő kormánypártnak egyik vidéki organuma, a „Pécsi Napló” csütörtöki számában lapja élén egy nagybetűs cikket hoz, melyben a többi közt a következők foglaltatnak:

„Kicsiben maga előtt láthatja Pécsétt a mai politikai és társadalmi szituációnak országos képét s nem hiszszük, hogy ne bántaná őt, ne sértené nemes lelkületét. Tájékozást fog nyerni az itteni pártviszonyokról és az ellenzék bonyodalmairól, a megyei függetlenségi párt nagy részének a néppárthoz való gravitálásáról és sok ily egyébéről. És látni fogja, hogy a törvényes kötelességnek csendben, észrevétel nélkül, a kényszerűség kellettségével tesznek eleget, mert hisz csak az állam tekintélyéről és csak a szabadság egy vívmányának érvényességéről van szó, ellenben az egyházi tekintély elé diszben, pompában, ünnepséggel járulnak... Miért? Mert egy pap kívánta így!”

Ezek a szavak az itt időzött Kossuth Ferenchez intézték, ahhoz a Kossuth Ferenchez, a kit talán a „Pécsi Napló” sem fog azzal gyanusítani, hogy nem eléggé liberális. Nos hát az a Kossuth

Ferenc részt vett egyik jó barátjának családi ünnepélyén és ebben a minőségben megjelent a polgári anyakönyvvezetőnél, de megjelent a templomban is.

Talán az sérti a t. cikkíró urat, hogy a mennyasszony a polgári aktusnál nem öltötte magára a fehér, uszályos ruhát, hogy nem tette fejére a mértusz-koszorút, hogy a nyoszoló-leányok nem voltak jelen a városházán lefolyt polgári funkcionál, elmaradt ekként a virágok bódító illata, a selyem ruha suhogása, a mint ez delután a templomi szertartásnál meg volt.

No már, t. urak ott a kormánypárton, önk tulzása viszik a liberálizmust, önk kétféle mértékekkel mérnek, önk beleavatkoznak illetéktelen közel a családok dolgaiba, mely amennyire sértő egy oly lap részéről, mely a komolyat adja, épp annyira kicsinyes is, minthogy nincs olyan törvény, mely megszabja, hogy milyen ruhában jelenjenek meg a felek a polgári anyakönyvvezető előtt.

Ha ilyen kicsinyeseket fessegetünk, úgy nem a jó egyetértést, a szükséges békét állítjuk elő, hanem éppen önk fejlesztik ki azt a rivalitást, a melyet elfelejtteni szeretünk volna, és a melyet az új törvények életbeléptetése előtti küzdelem élesztett ki.

Magukra vessenek, ha már most nagy öntelten azt hiszik, hogy azok a törvények, melyek éppen a teljes beolvadást előmozdítani hivatva, arra jogosítanak önöket, hogy mintegy mellüket verve azt mondhassák: Most mi (zsidók) vagyunk a helyzet urai, ti (keresztények) alkalmaskodjatok hozzánk; mert azok a törvények a mi győzelmünket jelentik ti felettetek.

Nem jó a tüzzel játszani. Mi megadjuk, respektáljuk, tiszteletben tartjuk mindenkinek a jogait, tehát a zsidókat is, megvárhatjuk, hogy az a lap is, a mely szereti magát, a zsidóságnak par excellence védője gyanánt gerátni, az is respektálja a mi jogainkat, különösen ha oly mélyen belenyulnak a családi életbe.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Magyarország millenniuma.

Irta Bárcsony István.

I.

A jövő, 1896-ik évben ezer esztendeje lesz már annak, hogy a magyarok ősei Árpád vezérrel az élőkön, elfoglalták a Duna-Tisza mentét s ezen a tejjel-mézszel folyó Kánaánon megalapították Magyarországot. Sok dicsőséget aratott a magyar nép ez alatt az ezer esztendő alatt a harcmezőkön; sok viszontagságon is ment keresztül; de a jó és balsorsban egyaránt megmaradt mindenkor magyarnak, szabadságszerető büszke népnek, amelynek Árpád óta van már alkotmánya s amely az ő alkotmányának a védelmében páratlan példát adott a világ minden szabadságszerető nemzetének.

Ezer éves dicső mult után, amelynek oly sötét időszakai is voltak, minők a tatárjárás, a mohácsi vész s a török hódoltság; ma is fennáll az aránylag kis magyar nemzet, s ámbár sokáig védőbástyája volt egész Európának a pogányság inváziója ellen, pótolni tudta nagy nemzetközi előrsi szolgálatában szenvedett hátramaradását; utol tudta érni a civilizáció magaslatai felé haladó népeket; beállott azok előre törő soraihoz s most nemes bizonyítékát készül adni annak, hogy elfoglalt helyét a fejlődés minden képességével s a haladáshoz szükséges erővel állotta meg.

Ezt a bizonyítékot a jövő évi budapesti millenárius kiállítás sorozatán s az ezzel kapcsolatosan elkészülő nagy nemzeti alkotásokkal együtt fogja Magyarország a művelt világ ítélete alá bocsátani.

De a mult idők érdekes maradványai, egy nemzet ezeréves történelmének a fennmaradt emlékei, némely esetben a fenyegető semmivá válástól szerencsésen megmentett ereklyéi, nem kinalkossnak uton-utfélén, hogy gyönyörködjenek bennük, vagy hogy a tanulságokat levonván belőlük: épüljünk általok. A mult esztendők elviszik magukkal a bennük fogantatott aktuálist, s a mit az új idők kívánalma, divatja, haladása immár muzeumokba valónak itél: nem kerül a többé különös ok nélkül a maga egykori fényével a nyüzsgő eleven világba. Arra, hogy az ily letűnt érdekességek ismét felszínre kerüljenek s a nagyközönség érdeklődésének a központjává tétessenek, csakugyan ritka alkalom kell, olyan, a minő a mi eszedőves kiállításunk lesz. S ez a történelmi nevezetesség, a magyar nemzet életében örökké páratlan fontosságú kiállítás teljesíteni fogja e részben is hivatását; olónk fogja tárni mindazt, a mi a honfoglalás óta mint jellegzetes magyar alkotás ismeretes; az ősmagyar honfoglaló harcok földi maradványairól átrüppölhet majd tekintetünk az első keresztény magyar királytól ránk maradt örökségre, végignéshetjük emlékeinkben a letűnt századokat; kronologikus sorrend szerint tünődhetünk el azon, hogy mily fokozatokban fejlődött Magyarország oda, a hol ma van.

Ezért lesz a jövő év május másodikika (a milleniumi kiállítás megnyitásának a napja) igasi nagy ünnep a magyar nemzet történetében minden időközön át. Már ezért is érdemes lesz az egész művelt külföldnek elfáradni hozzánk, a mi barátságos vendégszerető magyar fővárosunkba, hiszen ezer év történelmének a kézzelfogható jelei, meglevenült maradványai ily nagyszabású csoportosításban tültehetnek érdekesség dolgában minden képszelhető fajtáján a muzeumok rendszerint egyoldalú s a mellett mindig temetőjellel gyűjteményein.

Kétségen felül áll, hogy a magyarok jövő évi nagy kiállításának a legnevezetesebb része a történelmi kiállítás legyen, a melynek egészét a kiállítás első főcsoportja öleli fel, míg a második főcsoport a jelenkor vívmányait fogja elhelyezni egymás mellé.

Ez a történelmi főcsoport mindenek előtt arról nevezetes, hogy a hazai építéset fejlődését feltűntető oly épületekben lesz elhelyezve, amelyek már maguk megannyi emlékei a magyarság múltjának. A tizedik századból, a román építéseti isléstől kezdve a mai napig minden fásisát feltűntetik ezek az épületek a magyar építéset haladásának.

Az egész épületsorozat az ugynevezett Széchenyi-szigeten van, amelyet tiszta vízű szép tó vesz körül, egy, hogy a néző már messziről egy külön világot sejt abban a regényes csoportban, amelynek középkori vára, kastélya, temploma megannyi remek utánzata egy-egy meglévőnek, amelyhez a valóságban a magyar nép multja fűződik. Ott lesz a byzanci román isléstű csarnok, amely a magyarok első felkent királyának, asent Istvánnak a korát jellemzi (ebben fogadja majd a király a hazai és külföldi küldöttségeket); ott lesz a vajdahunyadi vár csodás bűségű utánzata, amely élénk varázsolja meg restaurált állapotában is a nagy törökű Hunyady János országhelmény emlékezetét: a XIV—XV. század es egyetlen megmaradt nevezetes épülete után a XVI—XIX-ik század építéseti emlékei követhetnek: a régi gazdag magyar főurak ősi kastélyai.

S ezekben az érdekes s a multból ide varázolt épületekben lesz benne mindaz, a mi emlék a megfelelő korokból, mint történelmi kincs megmaradt nekünk magyaroknak. Itt lesznek a régi magyar királyok kincsei, úgy az anyagi, mint a szellemi értékek, minők a nevezetes történelmi okmányok és könyvek, es utóbbiakból például a híres Cervinák.

Vagy azt gondolják talán önök, hogy mi kevésbé vagyunk érzékenyek vallásunkra, mint önök? Hisz önök neki mennek — ok nélkül — az egyetemi ifjúságnak és megteszik őket en corpore antiszemitáknak. Önök a papfalást kultuszszertűleg űzik, mintha privilegiumot váltottak volna rá; pedig hát nem habozunk nyíltan kimondani, hogy e tetteik után éppen önök a legnagyobb antiszemiták, mert önök a zsidóság érdekei ellen cselekszenek, mikor indokolatlanul támadják az ország többi vallásfelekezeteit.

Ily módon a viszály magvait hintik szét a most még békésen élő polgárok közt és önök lesznek az okai, ha a pécsi utcákon is feltűnnek azok a bizonyos fehérszögfük és a tudatlan tömeg Behemóti ordítása újlag megreszketteti a levegőt, melynek az a refrain-je: Űsd a zsidót!

Pedig hát Isten távoztassa tőlünk ez időt. Mi nem kívánunk ilyen aljas fegyverekkel küzdeni, de hát kötelességünkben állónak tartottuk reámutatni arra a káros irányzatra, melyet kormányparti laptársunk ujjabbal uzuálni kezdett, mert végzetesnek tartjuk városunk békéjére, a polgárok közt való békés együttélésre.

Pártpolitikába nem lehet belevegyíteni azokat a dolgokat, a melyekhez egyaránt köze van édes mindnyájunknak, és higgye meg t. laptársunk, midőn az igazi liberálisizmus védelmezéséről van szó: mi akkor vele mindenha egy táborban leszünk; de hát mi sem katolikusként, sem rácnak, sem zsidónak nem akarunk extrawurstot; mi csak magyarokról akarunk tudni és a zsidókat is csak magyarokul becsüljük.

Felteszszük tehát, hogy félre nem értetünk és hogy nem veszik tőlünk zokon eme sine ira et odio elmondottakat, melyek csak abból az érzelmünkől fakadtak, hogy imádott hazánk boldogulására első és főfeltétel, ha annak polgárai nem ellenségei egymásnak, hanem együttérző jó barátai, kik közösen munkálnak a haza jólétének.

H i r e k.

Pécs, 1895. november hó 15.

— **(Katonai felülvizsgálat.)** A megyeházánál a szokásos havi katonai felülvizsgálat december hóban, 7-ikén fog megtartatni, a Baranya, Tolna, Zala és Somogy megyében illetékes szabadságot katonák részére. A felülvizsgálatra Budapestről Schrammel Emil dandár-parancsnok is le fog Pécsre érkezni.

— **(Pályázat.)** A sárbogárdi járás-bíróságnál járásbírói állás van üresedésben. Pályázatok két hét alatt nyújtandók be.

Összegyűjtjük itt a király kincstárának minden magyar eredetű, nagyhirű kincseit; megtaláljuk idegen uralkodók szives jóvoltából a hozzájuk, külföldre vándorolt magyar származású drágaságokat; a török szultán, a Vatikán, az olasz király, a német császár, az orosz cár s a temérdek külföldi múzeum mind kitűnő előzékenységgel bocsájtja erre az alkalomra a kiállítás rendelkezésére, a mi a magyar műkincs, ereklye, emlék ma már az ő tulajdona. S mindenekelőtt ott lesz minden magyar ember összes magyar vonatkozású, féltve őrzött drágasága, legyen az kép vagy szobor, vagy ékszer, vagy ruha vagy fegyver.

A Vágó Pál festőművész tervezte millenáris-történelmi nagy díszmenet egy hatalmas, gyönyörű, komoly felvonulás a mult nagy alakjainak a személyesítésével. Elkezdve Árpádtól, a kit a hét vezér s a kacagányos magyar leventék kíséretében lóháton, ezer év előtti korból öltöztetben. Maga honfoglaló vezér hófehér lovon, körülötte a pusztaszeri vérszerződés alkotmányos bajnokai. Azután az első magyar király, oldalán Asztrik püspökkel, a nagy hittérítővel; nyomukban a szent kereszt alatt vonuló processzió, amely magával ragadja a pogány magyarságot s a keresztnek nyeri meg a nemzet fiait. Megelevenül az egész magyar történelem; ami dicső, kimagasló volt benne, azt álmódjuk újra és látni fogjuk nagy királyainkat, amint egymás nyomdokaiba lépnek és újra letűnnek, mint hulló meteorjai az évszázadoknak. Ott lesz Nagy Lajos, ott lesz hollós Mátyás király, ott lesznek a Habsburgok, a hadverő vitéz fejedelmek Erdélynek. S meglátjuk újra ezernyelcszáznyolcat, a magyar nemzet szabadságharcának a kimagasló alakjaival; aztán következik a nagy kibékülés a király és nemzet között: az 1867-iki kiegyezés!

— **(A jövő évi ujonc állítás.)** A jövő évi ujoncállítás előmunkálatai megejtésére a megyei alispáni hivatal 1896. évi február 5. napját tűzte ki. E napon lesz járások és községenként az illető szolgabírói, illetve hivatali helyiségben az ujoncozás alá kerülő hadkötelesek közt a sorshuzás megejtése.

— **(Az első polgári házasság Madocsnán.)** A tolnamegyei Madocsán — mint nekünk írják — az első polgári házasság Berék János gépész és Bicó Mária hajadon közt, a napokban történt meg. A házasság mindketten református vallásúak s a násznéppel együtt teljes díszben mentek Decsy Béla anyakönyvvezető elé, s onnan a házasság megkötése után nyomban a templomba vonultak. A községben a házassági alkalommal szokásos lakadalmi borral az anyakönyvvezetőt is megajándékozták.

— **(Sertésvész Szabolcson.)** Mint a pécsi járás főszolgabírói hivatalához ma érkezett előjáró sági jelentés hírdel adja, Szabolcson az ottani sertés állományban a sertésvész járványszerűleg fellépett. Ez értesítés folytán Szabolcs község határa, a sertésvész tartamára, alispáni rendelettel vesztégar alá helyeztetett.

— **(Eltűnt vádolt.)** Strényi József és társai elleni büntügyben a napokban hozta meg a szegvárdi kir. törvényszék az ítéletet. Ez ítélet egy vádolt, Krisker Lajos előtt nem volt kihirdetve, mert Krisker — valószínűleg a büntetésről való félelmében — megszökött tartózkodási helyéről és azóta feltalálható nem is volt. Az eltűnt vádoltat tehát a szegvárdi kir. törvényszék a hivatalos rendőri lapban közzé teszi és felhívja az ország rendőri hatóságait, hogy esetleges feltalálása esetén adják át az eltűnt vádoltat a kir. törvényszéknek Szegvárdon. Krisker Lajos 30 éves, róm. kath. vallású; termete közép, arca szabályos és gömbölyded, haja és bajusza barna, szemei kékek. Különös ismertető jele nincs ugyan; ha csak azt nem vesszük annak, hogy az eltűnt ember bárhol tartózkodik is, a büntetés miatti félelme és a felfedeztetéstől való óvakodása igen feltűnő rajta és már első látásra elarulja benne az igazságszolgáltatás keze elől rejtőzködő bűnösöt.

— **(Megint egy csaló könyöradománygyűjtő.)** Andaházy Géza, Liptóvármegye alispánja, hivatalos köriratban hívja fel az ország összes városai és törvényhatóságai figyelmét valami Kalmár József név alatt a lipótmegyei szegények javára könyöradományokat gyűjtő csalóra, a ki a megye pécsettjével ellátott, az alispán apokrif aláírásával láttamozott hamis könyöradománygyűjtő engedéllyel jár az országban és csapja be a humanus érzésű emberbarátokat. A köriratot ma kapta meg a pécsi rendőrkapitányság is s Trixler rendőrbiztos rögtön előjegyzésbe vette a körözött csalóra való felügyeletet. Itt tehát újból az alkalom, hogy egy — Schlesingert fogjon a rendőrség; szépen kivallassa huncutságait és büntársai felől s aztán — aztán betegye a kórházba, honnan majd szépen kereked oíd és megviszi kollegáinak, hogy milyen jó soruk van a hamis könyöradománygyűjtőknek Pécsen.

Ezer esztendőt nem támasztottak meg így fel sehol a világon.

II.

A magyar millenáris kiállítás első része után a második rész ismertetésére kell még rátérnünk.

Ez a második rész már a mai napé.

A mai élet, a mai nép, a mai ipar és kereskedelem az, a mely a maga számára foglalta le.

Ott lesz a művészeti kiállítás, a mely a magyar festők, szobrászok és írók alkotásainak az otthona. A sajtó számára külön pavillon épült, ezenél több újság lesz benne állandóan s könyveket és hírlapokat nyomtatnak majd ott, a nézők szeme előtt. A közönségnek lesz olvasóterme; posta, távirtda, telefon, minden ponton rendelkezésre fog állani.

Az ünnepélyek csarnokában lesznek a hangversenyek, diszülések és a kongresszusok; ezekről ugyancsak kellett gondoskodni, mert a kiállítás folyamán több mint száz mindenféle kongresszus fogja üléseit tartani Budapesten.

A kiállítás kereskedelmi része szintén a magyar viszonyokat tünteti majd fel. Látunk ott régi, félszázad előtti kereskedelmi irodát, amilyen akkor volt, mikor a magyar kereskedelem még bölcsőkorát élte; s ott lesz mellette a mai nagy és erős kereskedelem egy megfelelő tágas és pompás irodában. A kit a kiállításnak ez a része vonz, annak bármely percben szolgálatára lehet a kereskedelmi múzeum tudakozódó irodája. Ilyen tudakozódó és utbaigazító irodáknak különben is bővében lesz a kiállítás.

A mezőgazdák kiállítása, az őstermelés, negyven csarnokot fog lefoglalni. Ezekbe lesz beleszerítva a magyar Kánaán minden áldása. Ennek a keretébe fog tartozni az állatkiállítás is, amely egyike

— **(Hymen.)** Póth Gábor pécsi kereskedő eljegyezte Nőthig József theresienfeldi nagybérlő és földbirtokos kedves leányát Katuskát.

— **(A mohácsi országos vásár.)** A Mohácson f. hó 10. és 11-én megtartott országos vásár oly látogatott volt, mint már régen nem. A kínálat és vételkedv a kereskedelem és ipar minden terén egyaránt élénk volt. Rendkívül nagy volt a forgalom a szarvasmarha- és lópiacon. Helvétiből ideérkezett kereskedők és mészárosok jó árakat fizettek ökrök és tinókért. Elkelték: 150 frttól 380 frtig páronként. Élő borjúkat vettek 25 frttól 45 frtig 100 kgrként élő sulyban. Lovak iránt a nagy számban megjelent lókereskedők igen érdeklődtek; szép katonalovakért 150 frttól 300 frtig fizettek drbként. Igás-lovak lanyhább vételkedv mellett 60 frttól 120 frtig keltek el. A sertésüzlet az alispánnak behozatali tilalma folytán csak a helybeli eladókra szorított ki. Természetes, hogy áruhiány miatt magas árak mellett keltek el. Árak: 28 frt 46 frtig élőszuliban. Rendkívül nagy volt a hozatal zöldségben. Pestmegyének 10—15 községe hozza el egész készletét. A roppant nagy kínálattal szemben a vételkedv elenyésző csekély volt, minek következtében az áresés rohamos volt. A következő mesés árak mellett történtek eladások: sárgarépa 100 kötés 50—75 kr., petrezselyem 100 kötés 0:80—1 frt, vöröshagyma 100 fogás 5—8 frt, foghagyma 100 fogás 6—10 frt, zeller 100 drb. 50—60 kr., katarabé 100 drb. 25—40 kr. Ellenben kedvezőbb volt a hangulat a pálinkapiacon. A január 1-én életbe lépő új italmérsési törvény, a mely a kizárólagossági jogot megszünteti, arra indította a korcsmárosokat, hogy későbbi szállításra nagy mennyiségű vásároljanak, minek folytán az árak jelentékenyen emelkedtek. Nyers bőrökben jelentéktelen volt az üzlet. Juh-, marha-, kecske és lóborjúkat igen magas árakon fizettek. A kereskedők és iparosok, tekintve a kedvezőtlen közgazdasági viszonyokat, a vásár eredményével meg vannak elégedve. A fűszerkereskedők — ángroszisták és detailisták — üzletei tömve voltak. A szezoncikknek, különösen a petroleumnak, jó keletje volt. Az incasso is eléggé kedvező volt. A rőfös- és norinbergi kereskedők sem panaszkodhattak, mert üzleteik szintén egész napon át tele volt vevőkkel. A téli szövetek, az enyhe időjárás miatt elhanyagoltattak. Az iparosok a vásár lefolyásával szintén meg voltak elégedve. A csizmadiák és cipészek a készlet nagy részén tuladtak. A bocskorosok már gyengébb eredményt értek el. Ellenben nagyobb forgalmat csináltak a szűrszabók, szabók, esernyőcsinálók, takácsok és szűcsök. A legjobb üzletet azonban a korcsmárosok és szállodatulajdonosok csinálták. Az összes ilyen helyek tömve voltak. Ez alkalommal is bizonyult, hogy Mohácsnak egy nagyobb, kényelmes szállodára van szüksége. A csendőrségnek a vásáron kevés dolga akadt.

— **(Elveszett.)** Elveszett a napokban a Zrinyi utcától a Scitovszky téri sétatérig egy szemüveg. A megtaláló kéri, hogy jelentkezék vele lapunk kiadóhivatalában, hol illő jutalomban fog részesülni.

lesz a maga nemében a legteljesebbeknek, az elsőrangúknak.

Az iparkiallítás egy egészen külön világba vezet majd bennünket; a mezők és puszták népének a produktumai után egyszerre egy nagy és gazdag gyárvarosban érzi magát, a ki ide kerül. Az ipar minden fajtája itt lesz együvé gyűjtve egy óriási gépcarnokkal együtt.

A hadsereg és haditengerészet kiállítása elűtően válik ki a polgári foglalkozások jelvényeinek és eredményeinek a keretéből; a mi harci fegyver volt a magyarnak valaha, azt mind megtaláljuk itt, a hadviselés módjának a jelenítésével egyetemben. A kiállítás területén, a városligeti tavon, egy nagy hadihajó uszik majd teljes felszereléssel s minden képzelhető fajtájú csónak, bárka és csavargózós lesz ezen a térs állóvizen, a mely még a fiemei kikötő kicsinyített mását is befogadja, a tengerparti raktárral s egy kis, működő világítótoronnyal együtt.

Gyönyörű lesz az erdészeti és vadászati kiállítás is. A mi vadja van Magyarországnak, mindent ott látjuk biológiai csoportban; egy óriási medvét egyebek közt, a mely támadásra készen emelkedik fel; aztán egy hatalmas vadkant, a melyet a kárpáti farkasok éppen megröghannak.

És mind e mellett a sok érdekesség mellett kapunk temérdek olyan látványosságot, a melyek tisztán a vendégek szórakoztatására szánva. Nagy harciornák, lovasjátékok, versenyek, velencei éjszakák a tavon, kivilágítás, tűzijáték, nagyszerű villamos szökőkút stb. gazdagítja majd a sok komoly nézni való kifáradt szem élvezeti programját.

S a mi tán mindent felül fog mulni eredetiség dolgában, az a kiállítás faluja lesz.

— (A „pécsi zenekedvelők egyesületének” keddi zeneestéje) ez uttal a jövő kedden elmarad, és így legközebbi ilyen zeneestéje e hó 26-án tartatik meg. Műsora azonban már össze van állítva, a következő darabok vannak felvéve: 1. Zongora trió, előadják Szántó k. a. Girardi és Zoller urak. 2. Zongora quintett Bleichner től, előadják Kaltneckerné urhölgy, Oszwald, dr. Binder és Zoller urak. 3. Gordonka kettős, előadják Antal és Zoller urak. 4. Dalok, éneklő Kalkáné urhölgy. 5. A sziklamalom Reiszingertől vonós hangszerekre és zongorára, előadják többen.

— (Eltűnt-e vagy ellopták.) Wessely Józsefné király utca 37. szám alatti lakásáról ma reggel egy pár fülbevaló, egy női mellűt és 1 frt 30 kr. készpénzt tartalmazó kis pénztárca elveszett. A káros jelentést tett a rendőrségnél és mivel nem bizonyos, hogy az ékszerek és pénzes tárca csak úgy „magától” tűnt volna el, hanem bizonyosan valami járatos házitolvaj kezén veszett el: hát a rendőség megindította a kutatást az iránt, hogy hova tűntek el vagy ki lopta el a fülbevalókat, a női mellűt, meg az 1 frt 30 krt tartalmazó pénztárcát?!

— (A száj- és körömfájás gyógyítására) Magyarországon is nagyon sok áldozatot hoztak már, de azért a járványos betegség, mely tömérdek sok kárt okoz, csak terjed. A külföldön (Németországban) mostanában a sokféle antiszeptikus szer között, amelyekkel az utóbbi időkben kísérleteztek, legjobbnak bizonyult a salétromsav. A beteg állapotok kezelése igen egyszerű és föltétlenül radikális. Az eljárás a következőképen történik: Egy evőkanálnyi salétromsavat (körülbelül 15 gr.) jól össze kell vegyíteni egy liter vízben, s e vegyítékből az állat ivóvizébe (ahány állat, annyi két, esetleg három evőkanálnyi) adagot kell keverni; az esetben, ha a fertőzés még nem történt meg, úgy a betegség tökéletesen kimarad ha azonban a járvány már a salétromsav használata előtt kiütött volna, az új betegedések is már három nap múlva megszűnnek és egy hét lefolyása alatt a járvány legyőzöttnek tekinthető. A salétrom vegyíték adagolásával nagyon hasznosnak és célszerűnek bizonyult az állatok körmeit tisztán kezelni s kátránnyal bekenni, továbbá a fejős és általában a teheneknél a tőgyet fejés előtt és után egy evőkanálnyi salétromsav és három liter vízben álló vegyítménnyel jól megmosni. Az ily eljárás után sohasem lehetett tapasztalni a betegség terjedését, ellenkezőleg csak a javulásnak nyomainak tűnnek mindenütt előtérbe. Érdekes végül a megemlítésre, hogy ha a sertések és borjak itálához a tehén részére készített salétromsavas vegyítményből egy vagy két evőkanállal hozzá keverünk, úgy megóvtuk őket a betegségtől már az esetben is, ha a járvány beteg tehén tejével táplálkoznak.

— (Halálozás.) Özv. Wagnitzné szül. Horváth Johanna tegnap 76 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor volt a Lyceum-utca 7. szám alatti gyászházától a budai külvárosi temetőbe. Lelkiüdvéért a szentmiseáldozat holnap (szombaton) reggel 1/8 órakor fog az Augustinusok templomában bemutatni.

Egy egész község; amelyben van templom, paplak, iskola, község-háza, kocsmá és hosszú tarka utcák. De minden épület, minden udvar más és más vidékről van ideolpva; csak abban közösek, hogy magyarországiak valamennyien. Az egyes házak a magok vidéke szerint rendezték be; butorzat tősgyökeres eredeti, a lakók arról a bizonyos vidékről valók s aszerint ruházkodnak és viselkednek ahogyan odahaza. A magyar-utcaiból nyílik majd egy tisztán német utca, azután a nemzetiségiek utcája; ebben a csudálatos faluban napokat eltölthet a tanulmányozással, aki az etnográfia iránt érdeklődik.

Mindaz, amit a kiállításról eddig elmondunk, időhöz kötött s tán csak erkölcsi hatásában maradandó; de azok a nemzeti nagy alkotások, amelyek a millenáris kiállítással kapcsolatban fejeztetnek be vagy kezdik meg létüket, hirdetni hivatják ezredéves haladásunkat és fejlődésünket, ameddig magyar lesz ez a föld.

Hadd soroljuk föl befejezésül még ezeket is.

A jövő évben nyitjuk meg az új magyar országházat, amely tizenhat millió forintba kerül a nemzetnek; a jövő évben fejezzük be a Vaskapu szabályozását, a jövő évben állítanak magyar millenáris emlékeket a honfoglalás örök időkre szóló hirdetése végett az ország több nevezetes törvényelmi pontján; a jövő évben kezdik kiépíteni a pantheon-szerű nagy diadalkaput a kiállításba vezető Andrássy-ut végén; s a jövő évben mindezek megkoronázásául ötszáz új népiskolát állít a magyar nemzet az ország egyes vidékein, ahol még nincs a művelődésnek ily kezdetleges, egyszerű temploma.

Ha mindez meglesz, nyugodtan nézünk vissza az elmúlt ezer évbe, mert ami sötétség aggasztana bennünket onnan: eloszlik lassankint attól a fénytől, amely a jövő ezer év hajnalát deríti Magyarországra.

— (A ki lemondott és még se mond le) című tegnapi közleményünkre vonatkozólag ma a következő helyreigazító sorokat kaptuk: „Tekintetes Szerkesztő ur! Lapjának abbéli közleményére, mely a köz. bizottság csütörtöki ülésében való megjelenésem tette guny tárgyává, engedéssék meg nekem a következő két megjegyzés: 1. Én dacára annak, hogy új állásomban sem törvény, sem kormányrendelet a lemondásra nem kötelez, a legutóbbi közgyűlésen a köz. bizottsági tagságról önként lemondottam. A közgyűlés ezt nem vette tudomásul és én a gyűlésre újból meghívtam. Joggal jelentem meg tehát, mert mihielyt az illetékes közgyűlés bármely okból a lemondást nem fogadta el, törvény szerint én mindaddig tagja vagyok a bizottságnak, míg a lemondás nem vétetik tudomásul s egyébként is mandatumom a legközelebbi közgyűlésen amugy is lejár. Merem hinni, hogy Jobst barátom legjobban sajnálja azt, hogy tisztán az önkormányzati jog megvédése érdekében tett helyes és tárgyilagos kérdésért ellenem személyes támadásnak magyarázzák azt el lenem a szerénytelenség vádjává kovácsolták ezzel jutalmazván 15 éves köz. bizottsági munkásságomat. 2) A szőnyegen levő gyógyszerár áthelyezése ügyében én nem akartam felszólalni, annálkevésbé az áthelyezés ellen fulmináns beszédet tartani. Egész szereplésem abban állott, hogy egyik biz. tag ellenző beszéde után mintegy kiegészítésül oda szóltam: „Ismerni kellene az engedély okmányt!” Hogy pedig a nekem insinuált ellenzés téves következtetés, azt egy biz. tag. tanúságával igazolhatnám, ki előtt éppen az ellenkezőt mondtam, elvi ellensége lévén minden kiváltságához kötött iparnak. Tisztelettel: Bolgár Kálmán s. k.” Adtuk a nyilatkozatot, a mint az nekünk beküldetett; ámbátor nem csak mi, hanem a kik jelen voltak a multkori városi közgyűlésen, azok mind igazolhatják, hogy 1) Bolgár Kálmán előszóval a közgyűlés színe előtt lemondott a köz. bizottsági tagságról, 2) hogy a főispán enunciatla a határozatot, hogy a lemondás „tudomásul vétetik.” Persze az más kérdés, hogy ez miért nem vétetett be a közgyűlési jegyzőkönyvbe.

— (A nádasdiak meg a filloxera.) Nádasd község lakói egykor igen jövedelmező keresetforráskép üzték a kádármesterséget. S most, hogy a filloxera a szőlőket elpusztította, a nádasdiak két szeresen ki vannak téve az anyagi tönkrejutásnak; mert nemcsak szőlőik veszték ki, de elvesztették keresetforrásukat is, mert mire valók a kádák, a hordók, ha nincs a mit beletegyenek, ha nem terem bor? Így tehát Nádasd lakói kénytelenek a kádármesterséggel felhagyni és más keresetforrás után nézni, ha azt nem akarják, hogy lassan-lassan a nyomor karjai közé jussanak.

— (Nagyreményű ifjak.) Fränkl Soma helybeli hírlapelárusító ez év elején észrevette, hogy boltjában valami ismeretlen jómadarak több izben garázdálkodtak, még pedig azonképen, hogy a kaszából készpénzt s a könyvespolcokról pedig könyveket emeltek el. Egyszer aztán a boltjában meg is találta a kulcsot, melylyei a boltot azok az ismeretlen jómadarak esténként felnyitották és összesen mintegy 100 frt értékű kárt okoztak készpénz és könyvek elemelése által neki. A káros jelentést tett a rendőrségnél és a tetteseket a rendőség ki is nyomozta, még pedig a Fränklnél alkalmazásban levő segítők, Pálinskás József ifji és Rosenberg Sándor dombóvári illetőségű ifjai személyében, a kik az ő alig 17 éves szívükben vállalkoztak a nagy hőstettre, hogy Fränkl pénzén csapnak egy egy jó mulatagot. De hát a mi sikerült nekik eleinte, aztán rajtaestettek és ma a büntető bíróság elé is kerültek e tettükért. A pécsi kir. törvényszék büntető bírósága ma ítélte a nagyreményű ifjak felett és egy kis börtönbüntetéssel elvette a kedvüket ezentúlra ily kalandos hőstettek elkövetésétől. Hat-hat hónapot kaptak, a mit az ípszék — lejobbeztek, az ügyész meg felebbezett.

— (Vasvillával fizetett.) Beck János dárdai kőművest megbizta Bacsvanin Nácó dárdai gazda, hogy házában egy takaréktűzhelyet reparáljon ki. Beck ennek a megbízásnak eleget is tett s mikor a munkával készen volt, kérte a munka díját. Bacsvanin Nácó azonban nem az az ember, a ki könnyen fizet. Most is üttel-hatolt, kifogásokat keresett a megreparált tűzhelyen s végre is azzal rukkolt ki, hogy majd akkor fizet, ha pénze lesz. Beck Jánost persze ez nem elégítette ki s lármát csapva követelte a pénzét. Bacsvanin Nácó erre vasvillára kapott és fejbeverte Beck Jánost s aztán kilökte a kapun az utcára. Ezért a bűnéért állott ma Bacsvanin Nácó a pécsi kir. törvényszék büntető bírósága előtt s 6 havi börtönt kapott azért, mert szegény Beck Jánosnak a tűzhely megreparálásáért járó munkadíját — vasvillával fizette meg.

— (Tyukok vesszedelme.) Nem ijed meg a magyar semmitől, csak — az adótól. A néptribunok a legnagyobb hatást akkor érik el, ha a nagy adó megterhelésről prédikálnak, az adóvégrehajtok pedig a legnagyobb népszerűségnek akkor örvendenének, ha végképp eltűnnek szép Magyarországból. Akadt

magyar, aki örökre sarokba állította pipáját, hogy a dohányvásárlásai ne adósson az államnak, akadt, aki kitörölte mappájából Budát, nehogy valaha kiesésbe jöjjön a lanchidon két krajcárt fizetni, és ki tudja, hány nemes ebállat szomorú halálát okosta a kutyaadó behozatala? Rettegve retteg a magyar mindentől, a minek adó-ize van, és bátran elhibetjük azt, amit most több helyről írnak nekünk: Több faluban kidobolta a kisbíró, hogy hát mindenki tartsa aszámon az aprójósságát, mert november 20-án jön a komisszió és összeír minden csirkét, pulykát, libát, kacstát. Azt természetesen nem mondta meg a kisbíró, hogy az összeírás célja: a magyar mezőgazdasági statisztika elkészítése. Nosza, nagy riadalom támadt sokféle a kommisszió hallatára, s összedugták fejüket a falvak bölcsői. Mit beszéltek, mit nem, annyi tény, hogy most sok községben a legkegyetlenebb pusztítást viszik végbe a gazdaasszonyok az aprójósságban. Minden nap csirke, liba, vagy más ilyen apróság fő a fazékban, el akarnak belőle pusztítani november 20-ig, amennyit csak lehet. Lakodalmak előtt valóságos Szt. Bertalen éjszakákon megy keresztül az aprójósság. És mindennek csak az az oka, hogy sokféle azt biszik, hogy most már minden csirkére, libára — kiveti a kommisszió az adót.

— (Esés lesz.) . . . Az öreg Szunyog felesége napalkonyatkor fölkaporodik a banyakemence mellé és ott melegszik a kuckóban. Az unokák a patka köré telepszének és majszolják a sülttököt.

— Szépen egyetek gyerekek — inti őket az öreg asszony.

A gyerekek esznek szépen, az asszony pedig ovatosan kihuzza a zsebéből a törköstüveget és iszik.

— Valami esés lesz . . . szól kis idő múlva nagyot ásítva az anyjuk.

Az öreg Szunyog rá se hederit, pápasszettel böngészi a kalendáriumot.

— Viszket a tenyerem — dünnyögi halkabban azután.

Amint észreveszi, hogy nem hallgat senki a szavaira, csendes szunyokolásba kezd. Bóbiskolás közben egyszerre csak lebukik az öreg asszony a kis székről.

Igaza vót öreg anyám — kiált föl az egyik az unokák közül — megjövendőlte, hogy esés lesz.

Művészet, irodalom.

A „Nagymama.” Kicsiny, de lelkes közőnség nézte végig tegnap este Csiky egyik legjobb darabját a „Nagymamát,” mely tegnap oly szép és összevágó előadásban került színe a pécsi színházban, hogy a budapestiek sem gyönyörködhetek jobb előadásban — leszámítva persze a nagymama személyesítőjét. Kálmár Pirocska elemében volt, teljesen átértette szerepét és ugyszólván magával ragadta a közönséget gyönyörű alakításával, jól megjátszott szerepével. A közönség több izben tüntette ki tapsaival. Dezséry Tódorkája is remek alakítás volt, arcjátéka és maszkja pedig utánozhatatlan. Balla. Mészáros sikerrel működtek közre az est sikerében. Peterdy és Polgár a tőlük megszokott otthonossággal játszották szerepeiket, melyek külön tanulmányt tételeznek föl. Bodroghy né, a kinek pompásan illik a népszínművek anyói, vagy zördölődő vén asszony szerepe, éppen nem illett bele abba a keretbe, melyet a szerző akart feltüntetni, ámbátor elismerjük készségesen, hogy kitűnő színész a maga genre-jében, de hát ez a szerep épp úgy nem volt neki való, mint a nagymama szerepe Somogyi nének. Mindazonáltal látszott rajtuk az igyekezet, hogy a lehető legjobbat akarják nyújtani, a mi hogy nem egészen úgy történt, nem az ő hibájuk. (**)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése nov. hó 15-én. (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ülés elején Rágyályi Lajos szólalt fel személyes kérdésben, leszállítván Papp Gézána: reá vonatkozó állítását.

Deésy Zoltán és Molnár Józsiás beszéltek ezután alapos készütséggel a költségvetés ellen.

Berzevicy Albert mondott ezután egy végtelen hosszú és unalmas beszédet, melyben cáfolgatni igyekezett az ellenzék vádjait. Nagyon sajnálja Apponyit, hogy a függetlenségi párt felé közeledik és így fényes tehetségét meddőségre kárhoztatja. Ha a nemzeti párt a fuziót komolyan akarja, miért nem precizizáltak Kassán a nemzeti kívánalmakat. A szabad-élvű-párt szívesen fuzionál, de nem úgy, hogy a belépők diktálják a föltételeket.

Utána Pázmándy Dénes beszélt a költségvetési javaslat ellen.

Holnap lesz Tibád, Helfy és Bornemissa képviselők interpellációja.

Vajay a folyosón kijelentette, hogy Kubinyi segédeinek nyilatkozatait feleletre sem tartja érdekesnek.

TÁVIRATOK.

— **Prilossky öröke.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A stomfai nemzeti-párt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy Lesskó Istvánt lépteti föl.

— **Takács Zoltán bűnpöre.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Ma vette kezdetét az alkotmány-utcai törvényszéki palota esküdtzéki nagytermében Takács Zoltán pörének tárgyalása. A közönség óriási érdeklődéssel törte magát a jegyekért, de bizony kevesen fértek aránylag a nagy terembe azok közül, a kik bejutni akartak.

— **Rablógyilkosság a fővárosban.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Ferencvárosban az éjjel egy könyvkötősegédet és egy szerb disznókereskedőt, mikor a ferencvárosi pályaudvarba mentek, bekormozott utonállók megtámadták, a könyvkötőt súlyosan megsebesítették, Welkovits Gita sertéskereskedőt pedig agyonlőtték és 900 frt készpénzt, ékszereit s óráját elrabolták. A rendőrség tíz gyanús egyént letartóztatott. Welkovits Gita belgrádi disznókereskedő két nap előtt érkezett a fővárosba egész kocsirakomány sertéssel. A szállítmány egy részét Fischl ügynök közvetítésével eladta körülbelül ezer forintért. Itt Budapesten találkozott Welkovits Biogradec Rudolf könyvkötő segéddel, a kinek atyja Welkovitsnak régi jó barátja. A fiatal ember a kereskedővel vásár után együtt barangolt mindenfelé a városban, a délután folyamán megfordultak több kávéházban és úgy állapodtak meg, hogy az esti vonattal együtt utaznak Belgrádba.

Léptelajdókos
SZAUTTER GUSZTÁV

TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Felolós szerkesztő
PLEININGER FERENC

Hirdetések.

Beccét veszi

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk.

Az étvágy gerjesztésére úgy mint mindennemű gyomorbetegségek ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egger díjjutalmazott Szódapasztilláit.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban minden gyógyszer-tárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szétküldési raktár

Egger A. fia

Nádor-gyógyszertára Budapesten, Váci-körút 17.

14468. sz.
P. 1895.

Hirdetmény.

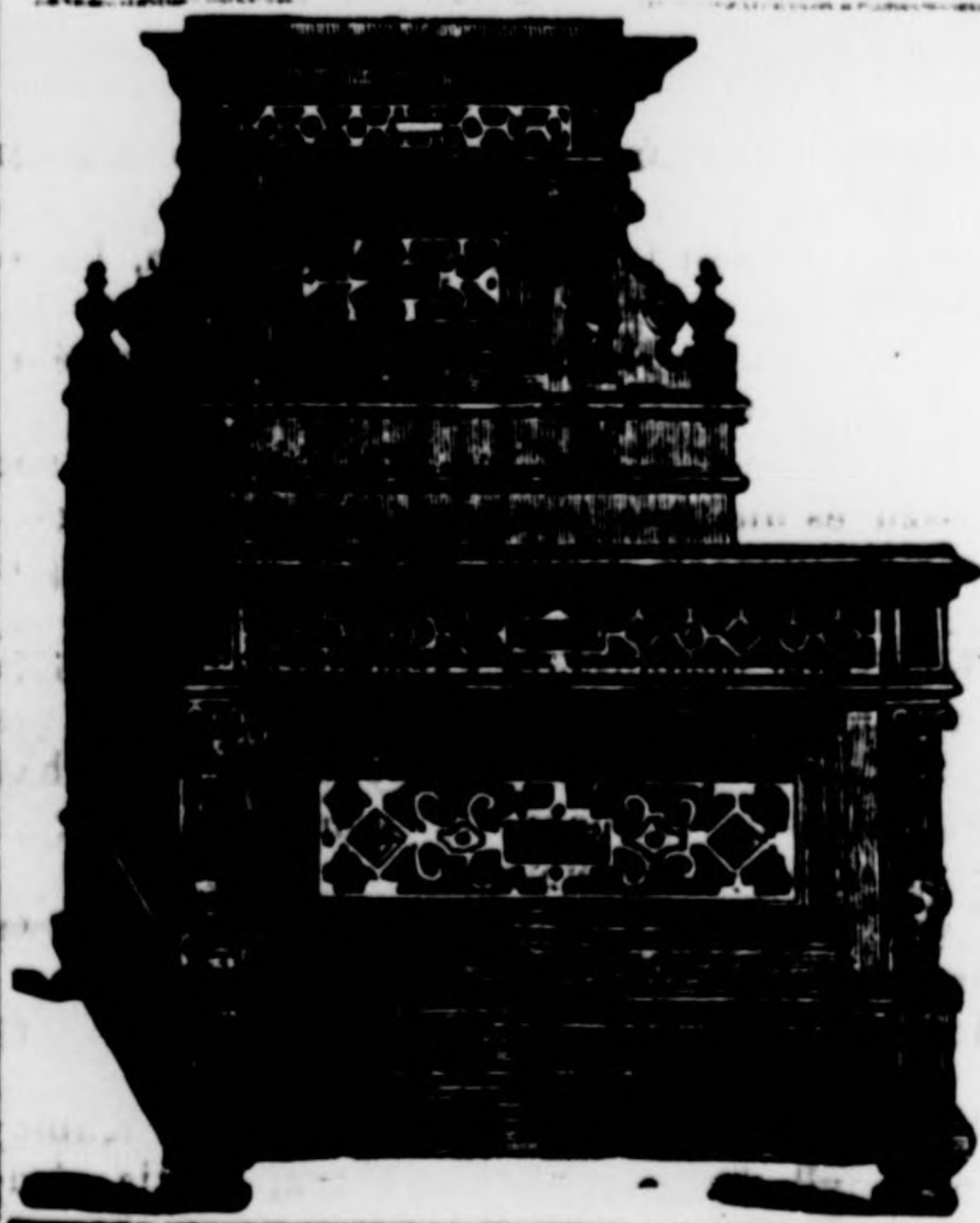
A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **Szava** község határa részleges tagosításának helyadhatósága tárgyában az előnyomozásnak a helyszínen leendő újabb eszközésére hatánapul **1895. évi december hó 5. napjának délelőtti 9 óráját** tűzte ki, amikor a község bir-tokosait oly hozzáadással idézi meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtől gondoskodjanak.

Kelt Pécsen, a kir. törvényszéknek, mint urbéri bíróságnak 1895. évi október hó 22-iki üléséből.

Sávell
elnök.

Lajpczig
jegyző.

Hirdetések jutányos áron vétet-
nek föl kiadóhivatalunkban.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsen, Ferenczlek-u. 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpított butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy butorvásárlások nálam is oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)